

Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): HS [1509]-Ελαιόλαδο και HS [1510]-Πυρηγέλαιο

Μαδρίτη, Νοέμβριος 2022

ISO 9001:2008 GEN 30 – 02

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	3
A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά.....	3
A.2 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος	4
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	4
B.1 Δομή Παραγωγής	4
B.2 Εξέλιξη Παραγωγής	4
B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος	6
B.4 Μέθοδοι-βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο.....	7
B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής.....	7
Γ. ΖΗΤΗΣΗ.....	10
Γ.1 Μέγεθος αγοράς	10
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά	11
Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης.....	12
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	13
Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος	13
Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών	14
Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια.....	20
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	21
E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής.....	21
E.2 Τιμές λιανικής πώλησης.....	22
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	27
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου.....	27
Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	28
Z.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση-προσφορά.....	28
H. ΠΗΓΕΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	30

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η Ισπανία είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός ελαιόλαδου παγκοσμίως, παράγοντας σύμφωνα με το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου (IOC) το 65,7% της ευρωπαϊκής και το 44% της παγκόσμιας παραγωγής. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου, την καλλιεργητική περίοδο 2021/2022 η Ισπανία παρήγε 1,487 εκατ. τόνους ελαιολάδου, έναντι 1,39 εκατ. τόνων την περίοδο 2020/2021, 1,125 εκατ. τόνων την περίοδο 2019/2020 και 1,79 εκατ. τόνων την περίοδο 2018/2019. Οι προβλέψεις για την καλλιεργητική περίοδο 2022/2023 εκτιμούν το ύψος της ισπανικής παραγωγής σε 1,075 εκατ. τόνους, μειωμένο κατά 28% έναντι της περιόδου 2021/2022. Την Ισπανία ακολουθούν σε ό,τι αφορά την παραγωγή ελαιολάδου, σύμφωνα με τα στοιχεία του IOC για την περίοδο 2021/2022, η Ιταλία (329 χιλ. τόνοι), η Τυνησία (240 χιλ. τόνοι), η Τουρκία (227,5 χιλ. τόνοι), η Ελλάδα (227 χιλ. τόνοι), η Πορτογαλία (206,2 χιλ. τόνοι) και το Μαρόκο (200 χιλ. τόνοι). Οι προβλέψεις του IOC για την περίοδο 2022/2023 φέρνουν την ελληνική παραγωγή ελαιολάδου στην δεύτερη θέση παγκοσμίως, με 280 χιλ. τόνους. Πέραν της μεγάλης ποσότητας παραγωγής, η ποιότητα του ισπανικού ελαιόλαδου είναι αρκετά υψηλή, περιλαμβάνοντας 32 ΠΟΠ και 2 ΠΓΕ προϊόντα εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, η πλειονότητα των οποίων προέρχονται από την Κοινότητα της Ανδαλουσίας και δευτερευόντως από την Κοινότητα της Καταλονίας.

Οι μεγαλύτερες καλλιεργητικές εκτάσεις βρίσκονται στις νότιες περιοχές της χώρας και συγκεκριμένα, στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας, όπου παράγεται περίπου το 80% της εθνικής παραγωγής. Συνολικά, σε όλη την Ισπανία, οι ελαιώνες ξεπερνούν τα 2,5 εκατ. εκτάρια και τα 300 εκατ. ελαιόδεντρα, 262 διαφορετικών ποικιλιών. Κορυφαία ελαιοκαλλιεργητική περιοχή είναι η Κοινότητα της Ανδαλουσίας, με 1,67 εκατ. εκτάρια ελαιώνων. Κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, οι ελαιοκαλλιέργειες στην Ισπανία συνίστανται σε περίπου είκοσι διαφορετικές ποικιλίες, κυρίως πράσινων ελαιώνων.

Η κουζίνα της χώρας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ελαιόλαδο, το οποίο χρησιμοποιείται ευρέως σε όλες, σχεδόν, τις τοπικές συνταγές. Παράλληλα, ο πολιτισμός, αλλά και ένα μέρος της οικονομίας της Ισπανίας, αποτυπώνονται στο ελαιόλαδο.

Ως ο μεγαλύτερος παραγωγός και παρά την υψηλή εσωτερική κατανάλωση, η Ισπανία είναι και ο μεγαλύτερος εξαγωγέας του προϊόντος παγκοσμίως, αντιπροσωπεύοντας μερίδιο 37,6% των παγκόσμιων εξαγωγών. Υπολογίζεται ότι περίπου το 62% της εγχώριας παραγωγής ελαιολάδου προορίζεται για εξαγωγές σε χώρες του εξωτερικού.

A.2 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου/προϊόντος

Το ελαιόλαδο αποτελεί ένα από τα πρωταρχικά προϊόντα του αγροτικού τομέα της Ισπανίας. Είναι το τρίτο πιο εξαγωγίμο αγροτικό προϊόν της χώρας, μετά τα εσπεριδοειδή και τα κρασιά. Επιπροσθέτως, δεν είναι λίγα τα νοικοκυριά των οποίων το εισόδημα εξαρτάται αποκλειστικά από το εμπόριο ελαιόλαδου. Ιδιαίτερα στις περιοχές μεγάλης παραγωγής, όπως είναι η πόλη Jaén στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού ασχολείται αποκλειστικά με την καλλιέργεια της ελιάς.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή Παραγωγής

Τα στοιχεία της Στατιστικής Επετηρίδας του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων για το 2021 καταδεικνύουν τη σημασία του τομέα του ελαιολάδου στην Ισπανία: 2.601.901 εκτάρια υπό καλλιέργεια (16,7% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων), 211.988 εκμεταλλεύσεις που ειδικεύονται στην ελαιοκαλλιέργεια (22,7% του συνόλου των εκμεταλλεύσεων) και μέση ετήσια παραγωγή 1,6 εκατομμυρίων τόνων ελαιολάδου (το ήμισυ σχεδόν της παγκόσμιας παραγωγής) με αξία περίπου 2,5 δισ. ευρώ. Η σημαντικότητα της ελαιοκαλλιέργειας είναι ιδιαίτερα έντονη στην Αυτόνομη Κοινότητα της Ανδαλουσίας, όπου συγκεντρώνονται περίπου τα τέσσερα πέμπτα της εθνικής παραγωγής, και δη στην επαρχία Jaén, όπου η ελαιοκαλλιέργεια και η σχετική με την ελιά μεταποίηση αποτελούν τον κύριο τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

B.2 Εξέλιξη Παραγωγής

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων και κλαδικών φορέων για την εσοδεία 2021/2022, η παραγωγή ελαιολάδου ανέρχεται σε περίπου 1,3 εκατ. τόνους και η παραγωγή επιτραπέζιων ελιών σε 570.000 τόνους, αριθμοί που υποδηλώνουν σχετική σταθερότητα στην εγχώρια παραγωγή και στην αγορά, σύμφωνα με το μέσο όρο των τεσσάρων τελευταίων καλλιεργητικών περιόδων. Εν τούτοις, η παραγωγή ελαιόλαδου παρουσιάζει κατά την υπό εξέταση περίοδο ελαφρά πτώση σε όλες τις Αυτόνομες Κοινότητες, με εξαίρεση την Εξτρεμαδούρα. Στην περίπτωση των επιτραπέζιων ελιών, οι οποίες βρίσκονται στα μισά της συγκομιδής, η πρόβλεψη για 570.000 τόνους θα σήμαινε αύξηση 5,7% σε σύγκριση με το μέσο όρο των τεσσάρων τελευταίων εποχών και 4,3% σε σύγκριση με την προηγούμενη καλλιεργητική περίοδο (2020/2021).

Συνολικά, η διαθέσιμη ποσότητα ισπανικού ελαιολάδου την περίοδο 2021/2022 ανέρχεται σε 2,12 εκατ. τόνους (με 1,07 εκατ. τόνους για εξαγωγή και 598,4 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση), ενώ για το πυρηνέλαιο η αντίστοιχη ποσότητα ανέρχεται σε 291,32 χιλ. τόνους (με 150,1 χιλ. τόνους για εξαγωγή και 68,53 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση) και για τις επιτραπέζιες ελιές σε 1,05 εκατ. τόνους (320,42 χιλ. τόνους για εξαγωγή και 198,58 χιλ. τόνους για εγχώρια κατανάλωση). Κατά μέσο όρο, οι τιμές του ελαιόλαδου ήταν κατά 27% υψηλότερες από εκείνες της προηγούμενης περιόδου, αντισταθμίζοντας σε μεγάλο βαθμό την αύξηση του κόστους παραγωγής και βελτιώνοντας την αμοιβή των παραγωγών.

Η αναμενόμενη πτώση της συγκομιδής της προσεχούς καλλιεργητικής περιόδου 2022/2023 οφείλεται στην έντονη ξηρασία, αν και το Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων θεωρεί ότι η παραγωγή μπορεί να αυξηθεί ανάλογα με την εξέλιξη του καιρού και τις βροχές που μπορεί να σημειωθούν τις επόμενες εβδομάδες, καθώς ο καρπός βρίσκεται ακόμη στη διαδικασία συσσώρευσης λαδιού. Το Υπουργείο έχει συστήσει προσοχή στους ελαιοπαραγωγούς με σκοπό την αποφυγή κερδοσκοπικών φαινομένων και διαβεβαίωσε ότι, ειδικότερα στην περίπτωση των επιτραπέζιων ελιών, τα μεταφερόμενα αποθέματα θα αντισταθμίσουν εν μέρει τη μείωση της αναμενόμενης συγκομιδής, γεγονός που θα διασφαλίσει τη σταθερότητα του εφοδιασμού της εγχώριας και της ξένης αγοράς.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα προσωρινά στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων αναφορικά με τα μεγέθη της ελαιοπαραγωγής κατά την καλλιεργητική περίοδο 2021/2022.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΣΟΔΕΙΑ 2021/2022 (χιλ. τόνοι)			
	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΕΛΙΑ
Αρχικό Απόθεμα	423,623	82,974	349,13
Παραγωγή	1.491,46	132,895	659,49
Εισαγωγές	210,677	75,451	44,527
Ε.Ε.	126,677	46,117	36,823
Εκτός Ε.Ε.	84	29,334	7,704
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	2.125,76	291,32	1.053,15
Εγχώρια κατανάλωση	598,396	68,528	198,582
Εξαγωγές	1.073,59	150,139	320,422
Ε.Ε.	609,338	61,16	133,718
Εκτός Ε.Ε.	464,253	88,979	186,704
Απώλειες	-	-	94,423
Τελικό Απόθεμα	453,768	72,653	439,72

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Σύμφωνα εξάλλου με την ανάλυση των στοιχείων για το κλείσιμο της περιόδου 2020/2021 για το ελαιόλαδο, με ένα σύνολο παραγωγής 1,39 εκατ. τόνων,

επιτεύχθηκαν επίπεδα εμπορίας παρόμοια με την προηγούμενη και κοντά στο ιστορικά υψηλό επίπεδο της περιόδου 2013/14. Η αναστολή των αμερικανικών δασμών στα ισπανικά αγροδιατροφικά προϊόντα στις αρχές του 2021 είχε άμεσο αντίκτυπο στις ισπανικές εξαγωγές ελαιολάδου και ελιάς προς τις ΗΠΑ. Επιπλέον, ανέκαμψε και η εγχώρια αγορά, η κατανάλωση της οποίας ανήλθε συνολικά σε 542,8 χιλ. τόνους, όντας η υψηλότερη των τελευταίων οκτώ καλλιεργητικών περιόδων, ενώ τα τελικά αποθέματα ανήλθαν σε 423,6 χιλ. τόνους. Οι εξαγωγές με 1,1 εκατ. τόνους ξεπέρασαν τον μέσο όρο κατά +9%, αλλά ήταν ελαφρώς χαμηλότερες από την προηγούμενη περίοδο κατά 3%.

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων αναφορικά με τα μεγέθη της ελαιοπαραγωγής κατά την καλλιεργητική περίοδο 2020/2021.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΕΞΟΔΕΙΑ 2020/2021 (χιλ. τόνοι)			
	ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΕΛΙΑ
Αρχικό Απόθεμα	491,2	112,93	322,04
Παραγωγή	1.389,97	131,478	546,29
Εισαγωγές	182,9	69,465	36,56
Ε.Ε.	82,3	47,059	20,184
Εκτός Ε.Ε.	100,6	22,406	16,377
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	2.064,07	313,873	904,89
Εγχώρια κατανάλωση	542,8	86,9	167,873
Εξαγωγές	1.097,67	139,28	308,485
Ε.Ε.	635	53,33	129
Εκτός Ε.Ε.	462,7	85,95	179,44
Απώλειες		-	79,433
Τελικό Απόθεμα	423,6	87,693	349,1

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

B.3 Παραγωγική δυναμικότητα κλάδου/ προϊόντος

Η Ισπανία διαθέτει τους μεγαλύτερους ελαιώνες παγκοσμίως. Μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε την καλλιέργεια σε τρεις τύπους.

- 1) **Παραδοσιακός:** Τα ελαιόδεντρα δεν βρίσκονται σε απόλυτη στοίχιση μεταξύ τους ενώ παράλληλα σε κάθε εκτάριο γης υπάρχουν μεταξύ 50 και 200 δένδρα.
- 2) **Εντατικός πυκνής φύτευσης:** Τα ελαιόδεντρα βρίσκονται σε απόλυτη στοίχιση μεταξύ τους ενώ σε κάθε εκτάριο γης υπάρχουν μεταξύ 200 και 2.500 δένδρων.
- 3) **Υπερεντατικός υπέρπυκνης φύτευσης:** Είναι ακόμα πιο πυκνή φύτευση από την προηγούμενη κατηγορία, ενώ υπάρχουν ελαιώνες έως και 3.000 δένδρα ανά εκτάριο γης.

Όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη, έτσι και στην Ισπανία, το μεγαλύτερο μέρος των ελαιώνων είναι παραδοσιακού τύπου. Παρόλα αυτά, το ποσοστό επί του συνόλου είναι μικρότερο από ό,τι σε άλλες χώρες όπως, λ.χ. την Ελλάδα, την Ιταλία και την Τυνησία. Σύμφωνα με στοιχεία του 2022, οι παραδοσιακοί ελαιώνες αποτελούσαν περίπου το 69% της έκτασης, ο εντατικός πυκνής φύτευσης το 15% ενώ το υπόλοιπο αφορούσε την κατηγορία υπερεντατικού υπέρπυκνης φύτευσης.

B.4 Μέθοδοι-βαθμός κάθετης ολοκλήρωσης στον κλάδο

Η παραγωγή ελαιόλαδου αποτελείται από διάφορα στάδια, όπως η καλλιέργεια, η συγκομιδή, η παραγωγή και η εμφιάλωση. Συνολικά, υπολογίζονται περισσότερες από 1.500 επιχειρήσεις, το ήμισυ των οποίων είναι συνεταιρισμοί, οι οποίοι και παράγουν το 64% του συνόλου.

Μερικές από τις πιο σημαντικές εταιρίες στην ισπανική αγορά ελαιολάδου είναι οι: Aceites del Sur-Coosur S.A. (ACESUR), Sovena Esraña S.A., Migasa Aceites S.L. και η Deoleo S.A. Πρόκειται για κάθετα ολοκληρωμένες εταιρίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα των παραγωγικών διαδικασιών, ενώ αυτές είναι και οι επωνυμίες που πωλούνται στα περισσότερα σουπερμάρκετ της χώρας.

B.5 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Κατά το τρέχον έτος, ο νότος της Ισπανίας επλήγη από πρωτοφανή ξηρασία, που ως αποτέλεσμα έχει την μείωση της καρποφορίας των ελαιόδεντρων. Παράλληλα, σημειώθηκαν αυξημένες θερμοκρασίες το καλοκαίρι, οι οποίες συνεχίστηκαν και το φθινόπωρο, όντας υψηλότερες του μέσου όρου, με την έλλειψη νερού να επιβαρύνει περαιτέρω το πρόβλημα. Συνεπώς, για το 2022/2023 η σοδειά αναμένεται να είναι η χειρότερη των δέκα τελευταίων ετών και η δεύτερη χειρότερη του 21^{ου} αιώνα, με τις εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για παραγωγή μικρότερη του ενός εκατ. τόνων. Παρ' ότι ακόμη είναι νωρίς για να υπάρξει ακριβής εικόνα της κατάστασης, πολλοί ειδικοί του κλάδου αναμένουν η συνολική ισπανική παραγωγή ελαιολάδου να μην ξεπεράσει τους 800.000 τόνους.

Υπολογίζεται ότι από τους ελαιώνες της Κοινότητας της Ανδαλουσίας θα παραχθούν περί τους 587.000 τόνους ελαιόλαδου, κατά 49,1% χαμηλότερα από την παραγωγή της προηγούμενης εσοδείας (2021/2022) και κατά 47,5% χαμηλότερη των τελευταίων πέντε εσοδειών. Ακόμη εντονότερη αναμένεται η πτώση της παραγωγής από τη σημαντικότερη ελαιοπαραγωγό περιοχή της χώρας, την Jaén, αφού η παραγωγή θα μειωθεί στους 200 χιλ. τόνους περίπου ή κατά 60% (και κατά 59,6% σε σύγκριση με τις τελευταίες πέντε εσοδείες). Αντίστοιχα, η Cordoba αναμένεται να παράξει 158 χιλ. τόνους, η Σεβίλλη 90 χιλ. τόνους και οι Γρανάδα και Μαλάγα 70 χιλ. και 40 χιλ. τόνους αντίστοιχα.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω θα είναι η αύξηση της τιμής σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Σύμφωνα με το Υπουργείο Γεωργίας, η αύξηση των τιμών θα εξαρτηθεί από ένα σύνολο παραγόντων που ακόμα είναι δύσκολο να εκτιμηθούν, Αρχικά, η εξωτερική ζήτηση θα επηρεάσει σημαντικά την τιμή σε διεθνές επίπεδο. Μένει να φανεί έως ποιο σημείο, αγορές όπως οι βορειοευρωπαϊκές, που τα τελευταία χρόνια έχουν αυξήσει την κατανάλωση ελαιόλαδου, θα το αντικαταστήσουν με παραδοσιακά εγχώρια δικά τους προϊόντα όπως το βούτυρο. Πέραν όμως της παγκόσμιας ζήτησης, σημαντικός παράγοντας είναι και τα λειτουργικά κόστη παραγωγής, αφού η αύξηση της τιμής της ενέργειας και των λιπασμάτων οδηγεί από μόνη της σε αύξηση της τιμής του τελικού προϊόντος. Επιπροσθέτως, πολλές είναι οι διαμαρτυρίες του κλάδου για τη νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική που φαίνεται να επηρεάζει ιδιαίτερα αρνητικά τους ελαιοπαραγωγούς της Ανδαλουσίας.

Σε αντίστοιχο πλαίσιο αναμένεται να κινηθεί και η παραγωγή της επιτραπέζιας ελιάς, αφού οι πρώτες εκτιμήσεις κάνουν λόγο για μείωση παραγωγής κατά 30%, που φθάνει το 59,6% σε σύγκριση με τα πέντε προηγούμενα έτη.

Αντίστοιχες είναι και οι εκτιμήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2022/2023 ΜΕ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΕΣ					
	Παραγωγή 2022/2023 χιλ. τόνοι	% Διαφορά		Παραγωγή 21/22 χιλ. τόνοι	Μέση παραγωγή 2018-2022 χιλ. τόνοι
		Παραγωγή 2021/2022	Μέση παραγωγή 2018-2022		
ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑ	587.000	-49%	-49%	1.154.861	1.158.022
Almería	10.000	-26%	-26%	13.475	13.520
Cádiz	9.000	-19%	-16%	11.208	10.700
Córdoba	158.000	-47%	-44%	300.150	282.330
Granada	70.000	-41%	-47%	119.532	131.577
Huelva	10.000	-18%	4%	12.282	9.604
Jaén	200.000	-60%	-62%	501.685	522.949
Málaga	40.000	-30%	-37%	57.636	63.442
Sevilla	90.000	-35%	-27%	138.891	123.899
ARAGÓN	6.250	-68%	-53%	19.587	13.436
Huesca	1.200	-24%	-37%	1.578	1.895
Teruel	700	-94%	-89%	11.753	6.227
Zaragoza	4.350	-30%	-18%	6.256	5.314
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΛΕΝΘΙΑΣ	9.222	-59%	-60%	22.507	23.313
Alicante	4.149	-54%	-56%	9.069	9.527
		% Διαφορά			

	Παραγωγή 2022/2023 χιλ. τόνοι	Παραγωγή 2021/2022	Μέση παραγωγή 2018-2022	Παραγωγή 21/22 χιλ. τόνοι	Μέση παραγωγή 2018-2022 χιλ. τόνοι
Castellón	1.973	-73%	-72%	7.241	6.963
Valencia	3.100	-50%	-55%	6.197	6.822
ΚΑΣΤΙΛΛΗ ΛΑ ΜΑΝΤΣΑ	85.127	-33%	-33%	127.682	127.757
Albacete	9.987	-34%	-35%	15.167	15.413
Ciudad Real	38.250	-32%	-36%	56.701	60.257
Cuenca	2.890	-34%	-54%	4.417	6.289
Guadalajara	850	-35%	-60%	1.307	2.134
Toledo	33.150	-34%	-24%	50.090	43.663
ΕΞΤΡΕΜΑΔΟΥΡΑ	56.275	-46%	-21%	104.265	71.431
Badajoz	51.091	-44%	-18%	91.606	62.354
Cáceres	5.184	-59%	-42%	12.659	9.077
ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ	21.325	-45%	-32%	39.098	31.792
Barcelona	414	-25%	-42%	550	714
Girona	447	-1%	-35%	454	690
Lleida	8.000	-22%	-13%	10.234	9.221
Tarragona	12.464	-55%	-41%	27.861	21.168
ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	15.643	-74%	-72%	59.580	55.644
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΑ	780.842	-48%	-46%	1.488.480,70	1.449.603

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς

Το 2021, εντός οικίας, τα νοικοκυριά κατανάλωσαν συνολικά 532 χιλ. τόνους ελαίων, εκ των οποίων οι 357 χιλ. τόνοι (67%) αφορούσαν ελαιόλαδο, συμπεριλαμβανομένου του παρθένου και έξτρα παρθένου. Επομένως, η μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας στην Ισπανία το 2021 μειώθηκε στα 7,72 κιλά ελαιόλαδου, το ήμισυ του οποίου αφορούσε παρθένο και έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Εντούτοις, εξετάζοντας τα δεδομένα με ηλικιακά κριτήρια, παρατηρείται ότι η κατά κεφαλήν κατανάλωση των ενηλίκων είναι πολύ υψηλότερη από τον εθνικό μέσο όρο, προφανώς επειδή οι μικρότεροι σε ηλικία δεν καταναλώνουν τις αντίστοιχες ποσότητες ελαιόλαδου. Η τρίτη ηλικία καταναλώνει 15,31 κιλά/άτομο εκ των οποίων τα 7,55 κιλά αφορούν παρθένο και έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Οι ενήλικες φαίνεται να καταναλώνουν περί τα 11,5 κιλά/άτομο συνολικά και 5,5 κιλά παρθένου και έξτρα παρθένου ελαιόλαδου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας (κιλά/άτομο)

	2018	2019	2020	2021
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	7,78	7,72	8,93	7,72
ΠΑΡΘΕΝΟ	1,26	0,71	0,75	0,71
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	2,68	3,00	3,55	3,00
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	3,85	4,01	4,63	4,01
ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	0,10	0,08	0,09	0,12

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Μέση ατομική δαπάνη (ευρώ/άτομο)

	2018	2019	2020	2021
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	29,63	24,80	26,29	25,56
ΠΑΡΘΕΝΟ	4,77	2,22	2,14	2,33
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	11,48	11,21	12,45	11,74
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	13,39	11,37	11,70	11,49
ΠΥΡΗΝΕΛΑΙΟ	0,27	0,16	0,17	0,23

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Τους πρώτους επτά μήνες του 2022, τα ισπανικά νοικοκυριά κατανάλωσαν συνολικά 194,66 χιλ. τόνους ελαιόλαδου, εκ των οποίων το 39% (76,6 χιλ. τόνοι) ήταν έξτρα παρθένο, το 9% (18,9 χιλ. τόνοι) ήταν παρθένο ενώ το υπόλοιπο 52% (99,1 χιλ. τόνοι) αφορούσε κοινό ελαιόλαδο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Κατανάλωση και δαπάνη Ελαιολάδου (Ιανουάριος-Ιούλιος 2022)

	Μέση ατομική κατανάλωση (κιλά/άτομο)	Μέση ατομική δαπάνη (ευρώ/άτομο)	Συνολική κατανάλωση (τόνοι)	Συνολική δαπάνη (ευρώ)
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ	4,19	17,26	194.659	801.527.660
ΠΑΡΘΕΝΟ	0,41	1,66	18.954	77.100.820
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ	1,65	7,55	76.596	350.401.020
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	2,13	8,06	99.108	374.025.860
ΗΛΙΕΛΑΙΟ	1,54	3,52	71.660	163.603.920
ΑΛΛΑ	0,23	0,68	10.865	31.769.080

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή της κατανάλωσης, εκπλήσσει το γεγονός ότι η μεγαλύτερη κατ' οίκο κατανάλωση παρατηρείται στις βόρειες Κοινότητες της χώρας, με τις Κοινότητες που παράγουν λάδι να καταναλώνουν μικρότερες ποσότητες αλλά ποιοτικότερες. Συγκεκριμένα, η μέση ατομική κατανάλωση εντός οικίας ξεπερνάει τα 10 κιλά/άτομο στη Γαλικία, τη Ναβάρρα, τις Βαλεαρίδες Νήσους, τη Χώρα των Βάσκων και την Καντάμπρια. Την κατάταξη ακολουθεί το Πριγκιπάτο των Αστουριών και η Ριόχα με μέση ατομική κατανάλωση μεγαλύτερη των 9 κιλών/άτομο. Η κατανάλωση λαδιού στην Κοινότητα της Ανδαλουσίας είναι εμφανώς μικρότερη, 7,2 κιλά/άτομο.

Εντούτοις, παρατηρούνται σημαντικές διαφορές συγκρίνοντας τον τύπο του ελαιόλαδου που καταναλώνεται σε κάθε Κοινότητα. Για παράδειγμα, στην Ανδαλουσία και την Εξτρεμαδούρα, το 54,3% και 56,3% αντίστοιχα της συνολικής κατανάλωσης αφορά έξτρα παρθένο ελαιόλαδο, ενώ το ποσοστό αυτό στις Βαλεαρίδες Νήσους και την Γαλικία είναι 21% και 26% αντίστοιχα, όπου και καταναλώνεται κυρίως απλό ελαιόλαδο.

Δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες διαφορές στην κατανάλωση μεταξύ διαφορετικών οικονομικών τάξεων, με εξαίρεση τα νοικοκυριά που ανήκουν στην μεσαία προς ανώτερη εισοδηματική κατηγορία. Η προαναφερθείσα κατηγορία καταναλώνει περίπου ένα κιλό περισσότερο ανά άτομο έξτρα παρθένου ελαιόλαδου, σε σύγκριση με τη μεσαία τάξη.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Όπως έχει αναφερθεί, το ελαιόλαδο αποτελεί βασικό προϊόν της Ισπανικής κουζίνας. Επομένως, όλα τα ισπανικά νοικοκυριά διαθέτουν τουλάχιστον ένα μπουκάλι ελαιόλαδου στην κουζίνα τους. Οίκοθεν νοείται ότι η χρήση του ελαιολάδου είναι πλήρως επικρατεί και στα εστιατόρια της χώρας.

Υπολογίζεται ότι περίπου το 90% των εγχώριων αγορών ελαιολάδου πραγματοποιείται από τα νοικοκυριά, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό χρησιμοποιείται από τον ισπανικό κλάδο εστίασης. Σε όλα τα καταστήματα

λιανικής, ο καταναλωτής μπορεί να βρει διαφόρων ειδών επωνυμίες ελαιόλαδου, με ιδιαίτερα καλή σχέση ποιότητας-τιμής.

Κατά τη διάρκεια της κήρυξης της χώρας σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης στη διάρκεια της πανδημίας, παρατηρήθηκε ότι οι αγορές ελαιόλαδου από τα νοικοκυριά διπλασιάστηκαν. Αυτό καταδεικνύει την σημασία που δίνει ο μέσος Ισπανός καταναλωτής στο συγκεκριμένο προϊόν, το οποίο αποτελεί βασικό συστατικό της διατροφής του.

Οι Ισπανοί καταναλωτές ελαιολάδου δεν επηρεάζονται γενικά από τα χαρακτηριστικά του μπουκαλιού. Στα ράφια των σουπερμάρκετ, σχεδόν όλες οι μάρκες διαθέτουν το προϊόν σε πλαστικά, πράσινα μπουκάλια, με λιτή ετικέτα. Ορισμένες μάρκες παρέχουν και γυάλινα μπουκάλια για έξτρα παρθένο ελαιόλαδο όμως οι περισσότεροι καταναλωτές αδιαφορούν για αυτά. Αντίθετα, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ποιότητα του προϊόντος, την τιμή του αλλά και τη φήμη της κάθε μάρκας.

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Οι υψηλές τιμές του ελαιόλαδου αναμένεται να μεταβάλλουν έως έναν βαθμό τη ζήτηση εντός της χώρας. Ήδη, μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, η αύξηση των τιμών έκανε τα νοικοκυριά να μειώσουν την κατανάλωση, όχι όμως σε ανησυχητικό επίπεδο. Τους μήνες που ακολούθησαν, παρατηρήθηκε μία μικρή αύξηση της χρήσης εναλλακτικών ελαίων όπως πυρηνέλαιο, σογιέλαιο και διάφορα σπορέλαια, σε συγκριτικά μικρότερες ωστόσο ποσότητες σε σχέση με τη συνολική ζήτηση για ελαιόλαδο.

Δεδομένης της σημασίας του προϊόντος στην ισπανική κουζίνα, δεν αναμένεται ιδιαίτερα μεγάλη μείωση στην κατανάλωση, παρόλο που εξαιτίας του πληθωρισμού, της μείωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και της μείωσης της προσφοράς θεωρείται βέβαιο ότι οι αγορές ελαιόλαδου θα μειωθούν σε σύγκριση με το 2021. Ιδιαίτερα πιθανό είναι επίσης να υπάρξει μία μικρή μεταβολή στον τύπο του ελαιόλαδου που καταναλώνεται, αφού, προκειμένου να εξοικονομήσουν χρήματα, τα νοικοκυριά μπορεί να μειώσουν την κατανάλωση παρθένου και έξτρα παρθένου ελαιόλαδου και να αυξήσουν την κατανάλωση μη παρθένου ελαιόλαδου, όπως και πυρηνέλαιου.

Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου - εμπορικό ισοζύγιο κλάδου/προϊόντος

Η Ισπανία αποτελεί τον μεγαλύτερο εξαγωγέα ελαιόλαδου παγκοσμίως. Η χώρα εξάγει συστηματικά περισσότερο από 900.000 τόνους ετησίως, ενώ η αξία των εξαγωγών υπερβαίνει τα €3 δισ. ετησίως με το εμπορικό ισοζύγιο να είναι συντριπτικά θετικό για την Ισπανία. Οι εισαγόμενες ποσότητες είναι κατά πολύ μικρότερες των εξαγωγών και η πώληση των συγκεκριμένων προϊόντων αφορά κυρίως την αγορά από επιλεγμένα καταστήματα και εστιατόρια.

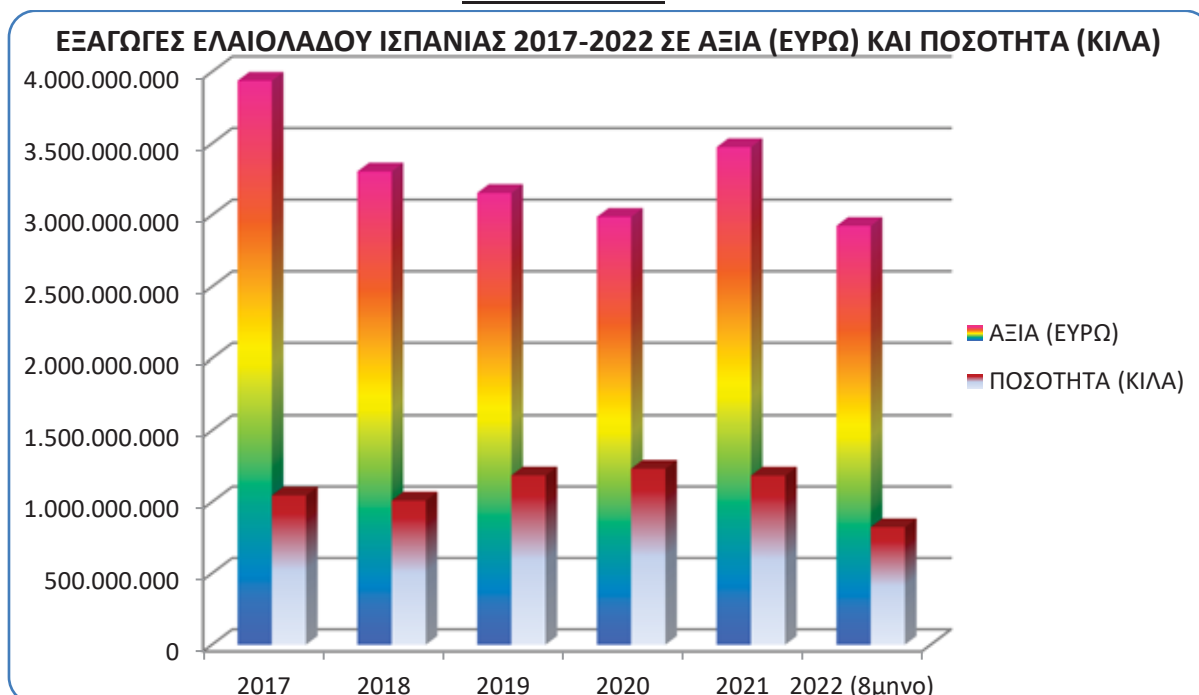
Το 2017, εξάχθηκε ιστορικό υψηλό σε αξία, καθώς οι εξαγωγές ξεπέρασαν τα €3,6 δισ., ενώ το 2019 οι εξαγόμενες ποσότητες ξεπέρασαν το 1 εκατ. τόνους και το 2021 η αξία των εξαγωγών έφθασε τα €3,28 δισ. Τα στοιχεία του έτους 2022 αφορούν το πρώτο οκτάμηνο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΙΣΠΑΝΙΑΣ 2017-2022 ΣΕ ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)						
	1509		1510		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)
2017	3.674.684.142	943.105.802	264.015.669	102.260.064	3.938.699.811	1.045.365.866
2018	3.036.140.776	900.306.978	268.374.172	109.327.244	3.304.514.948	1.009.634.222
2019	2.961.807.626	1.074.423.804	193.020.970	111.873.669	3.154.828.596	1.186.297.473
2020	2.838.274.865	1.132.088.300	149.497.326	100.802.709	2.987.772.191	1.232.891.008
2021	3.276.434.968	1.061.870.619	198.508.759	122.681.275	3.474.943.727	1.184.551.894
2022 (8μηνο)	2.729.112.631	742.543.588	195.758.424	81.332.535	2.924.871.055	823.876.123

Πηγή: DataComex

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Πηγή: DataComex

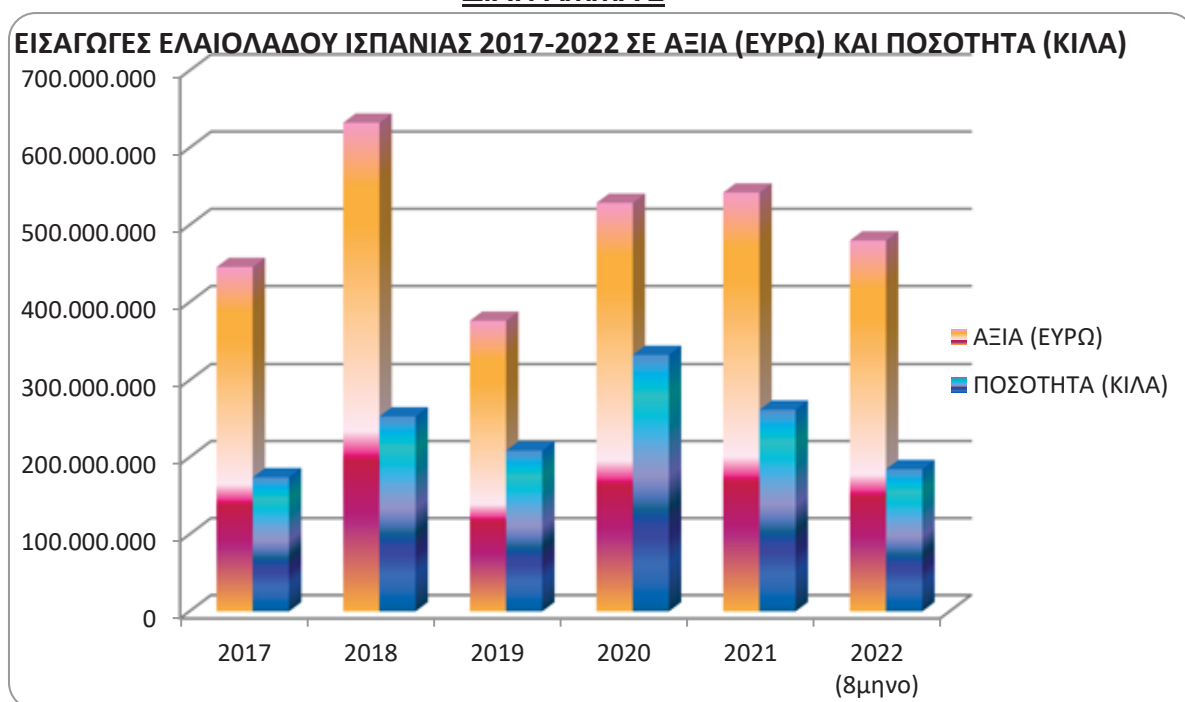

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΙΣΠΑΝΙΑΣ 2017-2022 ΣΕ ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ) ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)						
	1509		1510		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)	ΑΞΙΑ (ΕΥΡΩ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΚΙΛΑ)
2017	341.787.986	104.376.749	103.910.180	69.721.291	445.698.165	174.098.040
2018	506.497.486	166.482.030	126.100.678	86.650.519	632.598.164	253.132.549
2019	325.749.809	148.987.039	50.285.293	59.820.855	376.035.102	208.807.893
2020	478.207.563	250.591.025	50.557.487	82.464.222	528.765.050	333.055.247
2021	473.156.204	188.195.405	69.014.325	73.633.372	542.170.529	261.828.777
2022 (8μηνο)	402.236.997	134.033.791	77.771.370	50.657.400	480.008.367	184.691.191

Πηγή: DataComex

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Πηγή: DataComex

Δ.2 Ανάλυση εξαγωγών- εισαγωγών

- Εξωτερικό Εμπόριο της χώρας/ Γεωγραφική κατανομή

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Εξαγωγές Ισπανίας 2020-2021

A/A	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ 2020 (€)	ΑΞΙΑ 2021 (€)
1	Ιταλία	713.834.917	898.347.051
2	Η.Π.Α.	450.484.869	506.513.240
3	Πορτογαλία	293.827.850	384.323.345
4	Γαλλία	249.064.725	279.324.744
5	Κίνα	107.218.176	132.361.814
6	Ιαπωνία	129.158.128	132.339.815
7	Ην. Βασίλειο	150.539.283	114.400.385
8	Μεξικό	55.802.997	82.493.263
9	Αυστραλία	87.928.335	76.118.640
10	Γερμανία	67.920.274	74.152.773

Πηγή: DataComex

Αναφορικά με τη γεωγραφική κατανομή ανά ήπειρο, η Ευρώπη καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του συνόλου των ισπανικών εξαγωγών, ακολουθούμενη από την Αμερική, εξαιτίας κυρίως των Η.Π.Α. Εξαγωγές γίνονται και στην Ασία, οι οποίες μάλιστα αυξάνονται τα τελευταία έτη, με σημαντικές αυξήσεις στην αγορά της Κίνας και της Ιαπωνίας.

Ο μεγαλύτερος αποδέκτης του ισπανικού ελαιόλαδου είναι η επίσης μεγάλη παραγωγός, Ιταλία. Η αξία των εξαγωγών στην εν λόγω χώρα ανήλθε σε €898,35 εκατ. το 2021. Στη δεύτερη θέση κατατάσσονται οι Η.Π.Α., με την αξία του εκεί εξαγόμενου ισπανικού ελαιόλαδου όμως να υπολείπεται σημαντικά της αντίστοιχης της Ιταλίας, με €506,51 εκατ. το 2021. Ακολουθούν οι Πορτογαλία (€384,32 εκατ.), Γαλλία (€279,32 εκατ.), Κίνα (€132,36 εκατ.) και Ιαπωνία (€132,34 εκατ.).

Επισημαίνεται ότι στο τέλος του 2019, η αμερικανική Διοίκηση αποφάσισε την επιβολή επίδασμου 25% στο ισπανικό ελαιόλαδο και τις πράσινες επιτραπέζιες ελιές (μεταξύ άλλων αγροτικών προϊόντων), ως αντίποινα στο πλαίσιο των εμπορικών διαφορών με την Ε.Ε. αναφορικά με τις αμερικανικές αιτιάσεις για αθέμιτο ευρωπαϊκό ανταγωνισμό του Ομίλου Airbus. Η προσωρινή τότε μείωση των εξαγωγών ισπανικού ελαιόλαδου προς τις ΗΠΑ καλύφθηκε από άλλες χώρες, όπως την Πορτογαλία και την Τυνησία, χώρες στις οποίες συσκευάζονταν μεγάλες περισσότερες ισπανικού ελαιόλαδου και στη συνέχεια επανεξάγονταν στις ΗΠΑ. Στις αρχές πάντως του 2021, με την αλλαγή ηγεσίας στις ΗΠΑ, υπήρξε αναστολή της εφαρμογής του ανωτέρω δασμού που έπληττε τις ισπανικές εξαγωγές ελαιόλαδου στη χώρα.

Σημειώτέον ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών ελαιόλαδου και πυρηνέλαιου στις ΗΠΑ προέρχεται από την Ισπανία, ενώ πάνω από το ήμισυ αυτού αφορά παρθένο ελαιόλαδο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Εισαγωγές Ισπανίας 2020-2021

Α/Α	ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ 2020 (€)	ΑΞΙΑ 2021 (€)
1	Πορτογαλία	160.333.641	239.165.025
2	Τυνησία	271.648.881	170.985.187
3	Ιταλία	32.208.593	50.950.750
4	Αργεντινή	15.595.549	23.366.962
5	Μαρόκο	10.798.781	20.160.258
6	Ελλάδα	14.607.724	15.508.241
7	Συρία	3.265.349	6.859.938
8	Χιλή	4.191.040	3.414.500
9	Τουρκία	6.453.780	3.374.798
10	Γαλλία	1.083.154	3.331.194

Πηγή: DataComex

Οι εισαγωγές ελαιόλαδου στην Ισπανία είναι πολύ μικρές σε σύγκριση με την εγχώρια κατανάλωση και τις εξαγωγές της χώρας. Το σύνολό τους για το 2021 ανήλθε σε €473,16 εκατ. ευρώ.

Κύριοι τροφοδότες της Ισπανίας είναι η Πορτογαλία και η Τυνησία, ενώ σε μεγάλη απόσταση ακολουθούν η Ιταλία, η Αργεντινή, το Μαρόκο και η Ελλάδα.

- Ανάλυση διμερούς εμπορίου Ελλάδας-Ισπανίας

α. ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Ελληνικά στοιχεία

		2017	2018	2019	2020	2021	2022 (επτάμηνο)
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (από την Ελλάδα)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	35.633.362	51.374.747	7.284.930	14.602.747	11.188.849	17.058.787
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	20.136.023	29.918.901	7.376.105	19.602.280	9.976.528	
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (από την Ισπανία)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	10.760.010	6.748.180	6.541.162	2.081.361	6.112.323	4.264.534
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	4.107.102	3.009.837	3.367.634	1.572.607	3.243.376	

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

β. ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Ισπανικά στοιχεία

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
ΕΞΑΓΩΓΕΣ (από την Ελλάδα)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	37.415.689	48.780.469	7.415.724	14.607.724	15.508.241	23.690.402
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	21.618.071	28.402.397	6.779.280	21.855.559	14.434.382	13.617.757
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (από την Ισπανία)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	10.072.056	7.239.896	5.757.927	2.670.556	7.002.851	5.142.910
	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	3.820.149	3.293.153	2.908.354	1.947.225	3.592.434	2.073.790

Πηγή: DataComex

Η Ελλάδα αποτελεί σχετικά αξιόλογο προμηθευτή της Ισπανίας σε ελαιόλαδο, καθώς ιστορικά το εμπορικό ισοζύγιο έχει υπάρξει θετικό για τη χώρα μας, με το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών εξαγωγών να απαρτίζονται από ραφινάρισμα ελαιόλαδα. Σημειώτεον ότι, με βάση τα ελληνικά στοιχεία, το 2018 οι ελληνικές εξαγωγές ελαιόλαδου υπερέβησαν σε αξίες τα €50 εκατ., ανερχόμενες σε €51,37 εκατ., ενώ σε ποσότητες έφθασαν το υψηλό επίπεδο των 29,9 χιλ. τόνων. Στη συνέχεια οι εξαγωγές μας ελαιόλαδου προς Ισπανία μειώθηκαν απότομα σε €7,3 εκατ. το 2020, δείχνοντας ωστόσο στη συνέχεια σημεία ισχυρής επανάκαμψης το 2021 και στη μέχρι τώρα πορεία του 2022. Με βάση επίσης τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, κατά την υπό εξέταση περίοδο οι ισπανικές εξαγωγές προς Ελλάδα κινήθηκαν σε αξίες μεταξύ €2,7 εκατ. (το 2020) και €10,1 εκατ. (το 2017). Τα ισπανικά στοιχεία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού (DataComex), παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις σε σύγκριση με τα ελληνικά -όπως και στις περισσότερες κατηγορίες προϊόντων που αποτελούν αντικείμενο διμερούς εμπορίου- ακολουθούν ωστόσο τις ίδιες τάσεις που περιγράψαμε ανωτέρω.

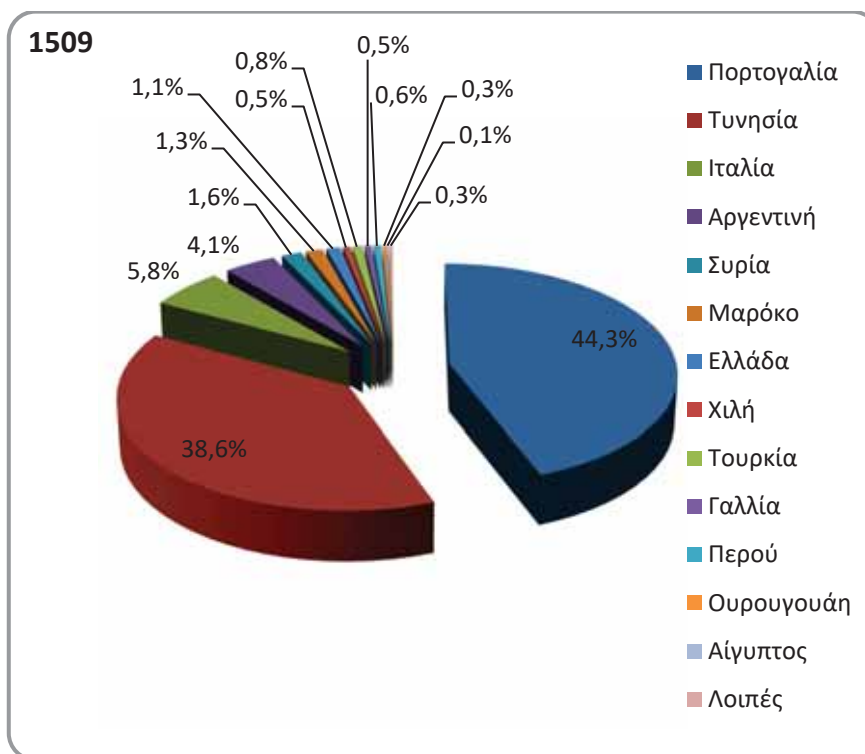

Στους κάτωθι πίνακες και διαγράμματα εμφανίζουμε την κατάσταση του ανταγωνισμού στις εισαγωγές της Ισπανίας στις δύο βασικές τετραψήφιες, καθώς και στις δύο βασικές εξαψήφιες δασμολογικές κατηγορίες ελαιολάδου, με βάση τα ισπανικά στατιστικά στοιχεία (DataComex).

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1509

1509'	Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές με τη χρήση μηχανικών ή φυσικών μέσων υπό συνθήκες που δεν προκαλούν αλλοίωση του ελαίου, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασηματισμένα	ΑΞΙΕΣ (€)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)											
					ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2020	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	Πορτογαλία	Τυνησία	Ιταλία	Αργεντινή	Συρία	Μαρόκο	Ελλάδα	Χιλή	Τουρκία
		478.207.563	250.591.025												
		473.156.204	188.195.405	100,0%											
		223.084.246	83.356.012	44,3%											
		161.935.736	72.654.830	38,6%											
		32.814.519	11.008.306	5,8%											
		23.366.894	7.649.710	4,1%											
		6.859.938	2.978.828	1,6%											
		5.337.970	2.492.978	1,3%											
		4.983.212	2.066.020	1,1%											
		3.414.500	1.022.540	0,5%											
		3.374.798	1.531.355	0,8%											
		2.318.481	1.004.491	0,5%											
		2.007.393	1.143.199	0,6%											
		1.326.159	529.318	0,3%											
		681.568	270.051	0,1%											
		1.650.790	487.767	0,3%											

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1509

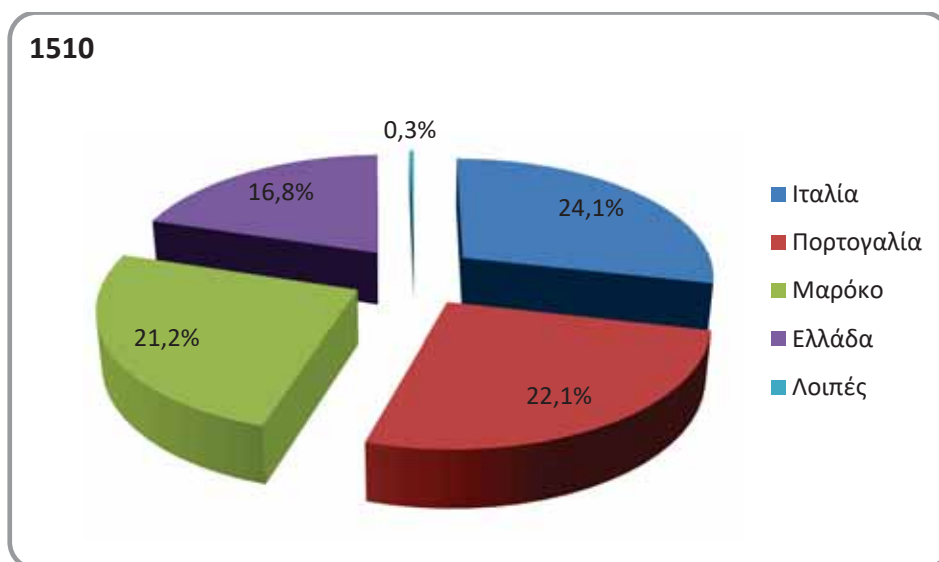

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1510

1510'	Λάδια και τα κλάσματά τους, που λαμβάνονται αποκλειστικά από ελιές και με μεθόδους άλλες από αυτές που αναφέρονται στην κλάση 1509, έστω και εξευγενισμένα, αλλά χημικώς μη μετασχηματισμένα, στα οποία περιλαμβάνονται και μείγματα από αυτά τα λάδια			
		ΑΞΙΕΣ (\$)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2020	50.557.487	82.464.222	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	69.014.325	73.633.372	100,0%
	Ιταλία	18.136.231	17.751.737	24,1%
	Πορτογαλία	16.080.779	16.253.535	22,1%
	Μαρόκο	14.822.288	15.644.247	21,2%
	Ελλάδα	10.525.029	12.368.362	16,8%
	Τυνησία	9.049.451	11.416.360	15,5%
	Λοιπές	400.547	199.131	0,3%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 1510

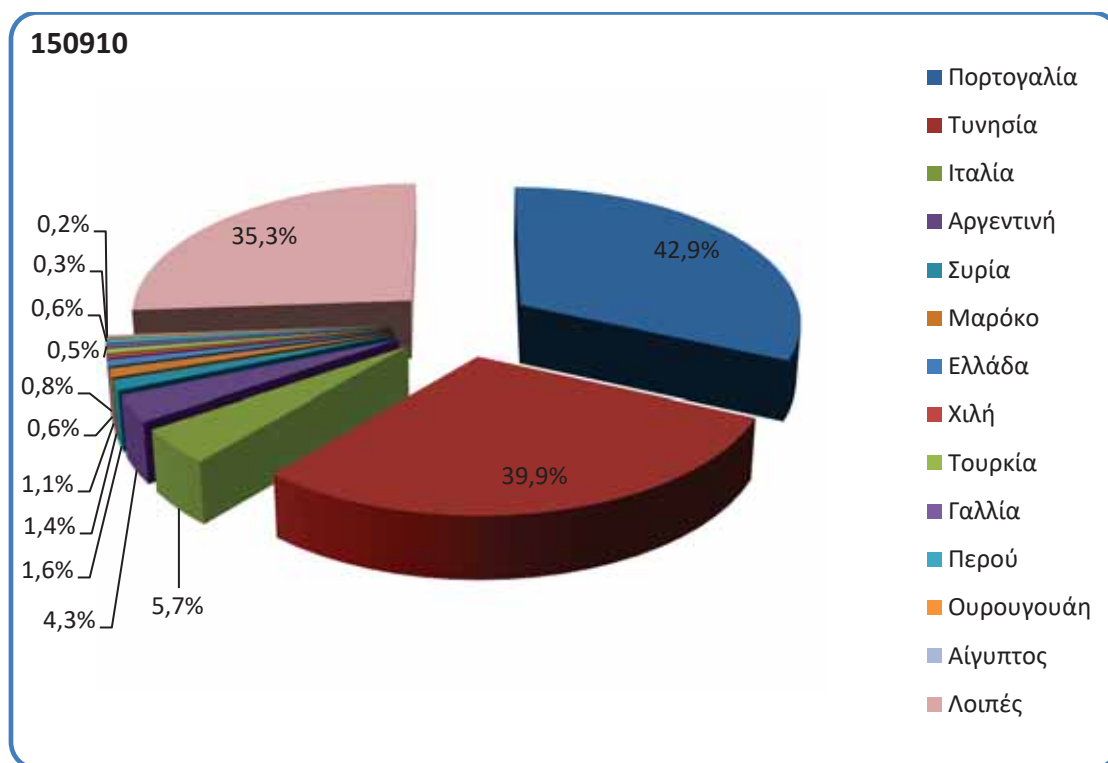

ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 150910

150910'	Παρθένο ελαιόλαδο	ΑΞΙΕΣ (\$)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2020	465.625.506	243.141.335	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	454.023.010	179.953.728	100,0%
	Πορτογαλία	209.698.565	77.127.298	42,9%
	Τυνησία	159.331.970	71.822.699	39,9%
	Ιταλία	30.528.928	10.263.899	5,7%
	Αργεντινή	23.361.619	7.649.568	4,3%
	Συρία	6.798.721	2.957.869	1,6%
	Μαρόκο	5.337.559	2.492.972	1,4%
	Ελλάδα	4.786.609	1.914.636	1,1%
	Χιλή	3.413.827	1.022.517	0,6%
	Τουρκία	3.073.341	1.366.360	0,8%
	Γαλλία	2.229.168	983.595	0,5%
	Περου	2.006.668	1.143.189	0,6%
	Ουρουγουάη	1.326.025	529.311	0,3%
	Αίγυπτος	681.430	270.050	0,2%
	Λοιπές	13.051.076	63.597.372	35,3%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 150910

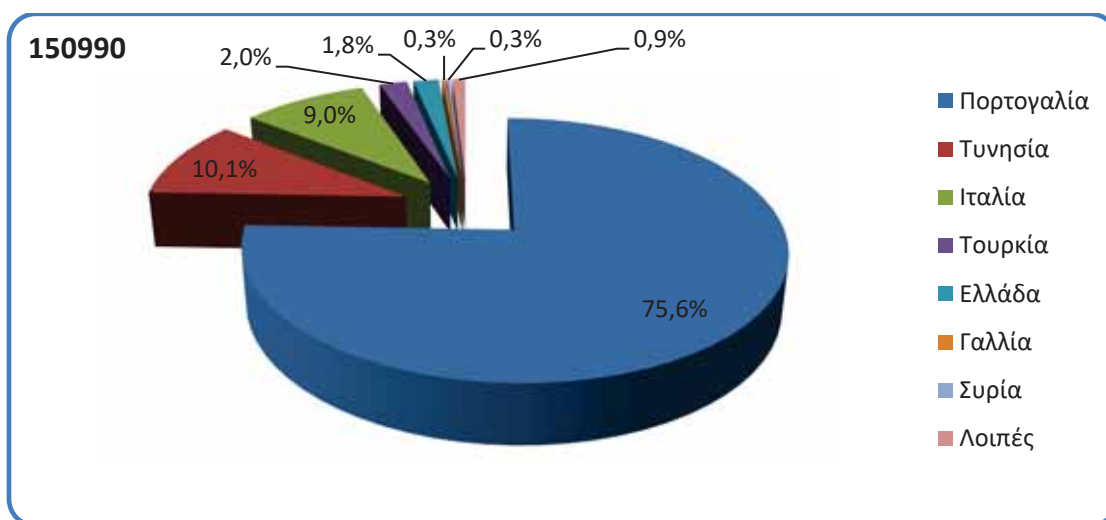

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 150990

150990'	Λοιπά ελαιόλαδα (πλην παρθένου)	ΑΞΙΕΣ (\$)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΚΙΛΑ)	ΜΕΡΙΔΙΟ (%)
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2020	12.582.058	7.449.690	
	ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ 2021	19.133.193	8.241.678	100,0%
	Πορτογαλία	13.385.681	6.228.714	75,6%
	Τυνησία	2.603.766	832.131	10,1%
	Ιταλία	2.285.590	744.407	9,0%
	Τουρκία	301.457	164.995	2,0%
	Ελλάδα	196.603	151.384	1,8%
	Γαλλία	89.313	20.896	0,3%
	Συρία	61.217	20.959	0,3%
	Λοιπές	209.566	78.192	0,9%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΔ 150990

Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Η Ισπανία ως μέλος της Ε.Ε., ακολουθεί το ενωσιακό δασμολογικό καθεστώς.

Όπως προαναφέρθηκε, στο τέλος του 2019 η αμερικανική Διοίκηση αποφάσισε την επιβολή επίδασμου 25% στο ισπανικό ελαιόλαδο και τις πράσινες επιτραπέζιες ελιές (μεταξύ άλλων αγροτικών προϊόντων), ως αντίποινα στο πλαίσιο των εμπορικών διαφορών με την Ε.Ε. αναφορικά με τις αμερικανικές αιτιάσεις για αθέμιτο ευρωπαϊκό ανταγωνισμό του Ομίλου Airbus. Η προσωρινή τότε μείωση των εξαγωγών ισπανικού ελαιολάδου προς τις ΗΠΑ καλύφθηκε από άλλες χώρες, όπως την Πορτογαλία και την Τυνησία, χώρες στις οποίες συσχευάζονταν μεγάλες περισσότερες ισπανικού ελαιολάδου και στη συνέχεια επανεξάγονταν στις ΗΠΑ. Στις αρχές του 2021, με την αλλαγή ηγεσίας στις ΗΠΑ, υπήρξε αναστολή της εφαρμογής του ανωτέρω δασμού που έπληττε τις ισπανικές εξαγωγές ελαιολάδου στη χώρα.

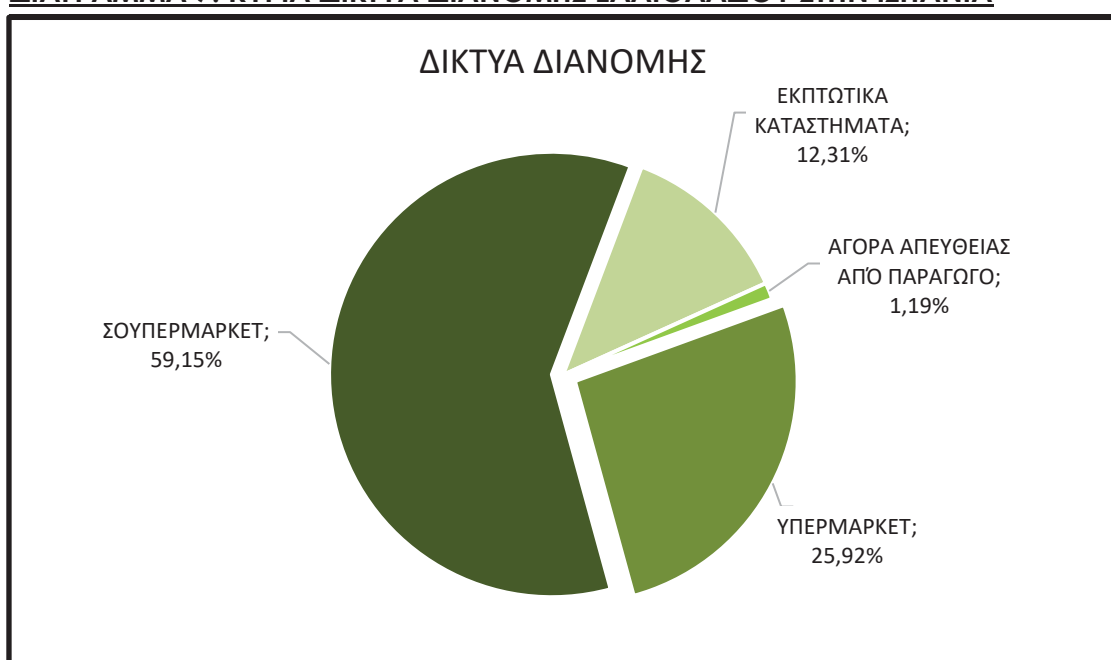

Ε. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ε.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής

Έχοντας υπόψιν τη σημασία του ελαιόλαδου για τους Ισπανούς καταναλωτές, γίνεται εύκολα αντιληπτό από οποιονδήποτε επισκεφθεί τη χώρα ότι το προϊόν πωλείται ευρέως σε όλα τα καταστήματα λιανικής και τροφίμων. Μάλιστα, όπως και σε άλλες χώρες, στα σουπερμάρκετ υπάρχουν σειρές ραφιών αποκλειστικά για το ελαιόλαδο, στις οποίες πωλούνται διάφοροι τύποι ελαιόλαδου, διαφορετικών ποιοτήτων, τιμών και επωνυμιών. Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζονται τα κύρια κανάλια διανομής του ελαιόλαδου στην Ισπανία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: ΚΥΡΙΑ ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

Τα ισπανικά νοικοκυριά προμηθεύονται ελαιόλαδο κυρίως μέσω των σουπερμάρκετ και αντίστοιχων καταστημάτων, αφού οι πωλήσεις σε σουπερμάρκετ, υπεραγορές και εκπτωτικά καταστήματα αφορούν το 97,4% των συνολικών πωλήσεων. Απ' ευθείας από τον παραγωγό στα νοικοκυριά πωλείται μονάχα το 1,2% του συνολικού ελαιόλαδου.

Εξετάζοντας τα διαφορετικά είδη ελαιόλαδου, παρατηρούνται ορισμένες διαφορές στις συνήθειες των Ισπανών. Συγκεκριμένα, το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο αγοράζεται πιο πολύ σε υπεραγορές και άλλα κανάλια διανομής όπως λ.χ. καταστήματα λιανικής ή απευθείας από τον παραγωγό, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα είδη ελαιόλαδου, παρ' ότι το κυρίως κανάλι διανομής είναι το σουπερμάρκετ. Φαίνεται όμως ότι όταν οι Ισπανοί επιλέγουν έξτρα παρθένο

ελαιόλαδο δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα και όχι στην τιμή, αφού έχει εμφανώς μικρότερο ποσοστό πωλήσεων σε εκπτώτικα καταστήματα.

Για το παρθένο ελαιόλαδο, τα παραδοσιακά σουπερμάρκετ έχουν σχεδόν αποκλειστικότητα στην πώλησή του, καθώς αφορούν το 70,5% της πωληθείσας ποσότητας.

Ε.2 Τιμές λιανικής πώλησης

Η αξιολογη μείωση της παραγωγής που αναμένεται στην εσοδεία 2022/2023 έχει ήδη δημιουργήσει αναταράξεις στην αγορά ελαιόλαδου, η τιμή του οποίου φθάνει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα. Μάλιστα, οι τιμές αναμένεται να συνεχίσουν να αυξάνονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, αφού όχι μονάχα θα μειωθεί η προσφορά, αλλά παράλληλα τα κόστη παραγωγής έχουν σημειώσει άνοδο. Ο πληθωρισμός συνεχίζει να είναι σε υψηλά επίπεδα, με την τιμή ηλεκτρισμού να έχει αυξηθεί σημαντικά εντός του έτους. Η πορεία των τιμών θα εξαρτηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και από την καταναλωτική συμπεριφορά, αφού θα επηρεαστεί, έως έναν βαθμό, από την μείωση της ζήτησης εξαιτίας της μειωμένης αγοραστικής συμπεριφοράς και καταναλωτικής εμπιστοσύνης.

Εντός του Οκτωβρίου τ.ε., η τιμή του έξτρα παρθένου ελαιόλαδου που βγαίνει από το ελαιοτριβείο πλησίασε, για πρώτη φορά στην ιστορία της Ισπανίας, τα 5 ευρώ/κιλό. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι τιμές προ πανδημίας είχαν φθάσει να είναι χαμηλότερες των 2 ευρώ/κιλό για το έξτρα παρθένο ελαιόλαδο. Εκτιμήσεις εμπειρογνώμων της χώρας αναφέρουν ότι τον Νοέμβριο θα υπάρξει ακόμη μεγαλύτερη πίεση στις τιμές καθώς είναι μήνας που τα νοικοκυριά προμηθεύονται λάδι, ενώ παράλληλα τα αποθέματα της χώρας αναμένεται να εξαντλούνται. Συνεπώς, αναμένεται η τιμή παραγωγής του έξτρα παρθένου να ξεπεράσει ακόμα και το όριο των 5 ευρώ/κιλό και δεν αποκλείεται να παραμείνει στα επίπεδα αυτά έως και το επόμενο έτος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ 2022 (ευρώ/100 κιλά)

	Περιοχή	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 40	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 30	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 20	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 01
ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟ (λιγότερο από 0,8º)	Albacete	395	345	340	325	318
	Almería	415	366	333	340	335
	Badajoz	414	358,83	339,33	343,5	333,17
	Cáceres	395	410	329	320	348
	Cádiz	410	362	352	348	331
	Ciudad Real	409	363,5	341	341	337,5
	Córdoba	408	365,5	340,5	337,5	334,5
	Cuenca	420,7	370	332,5	355	330
	Granada	412,5	365,28	336,5	343,84	336,5

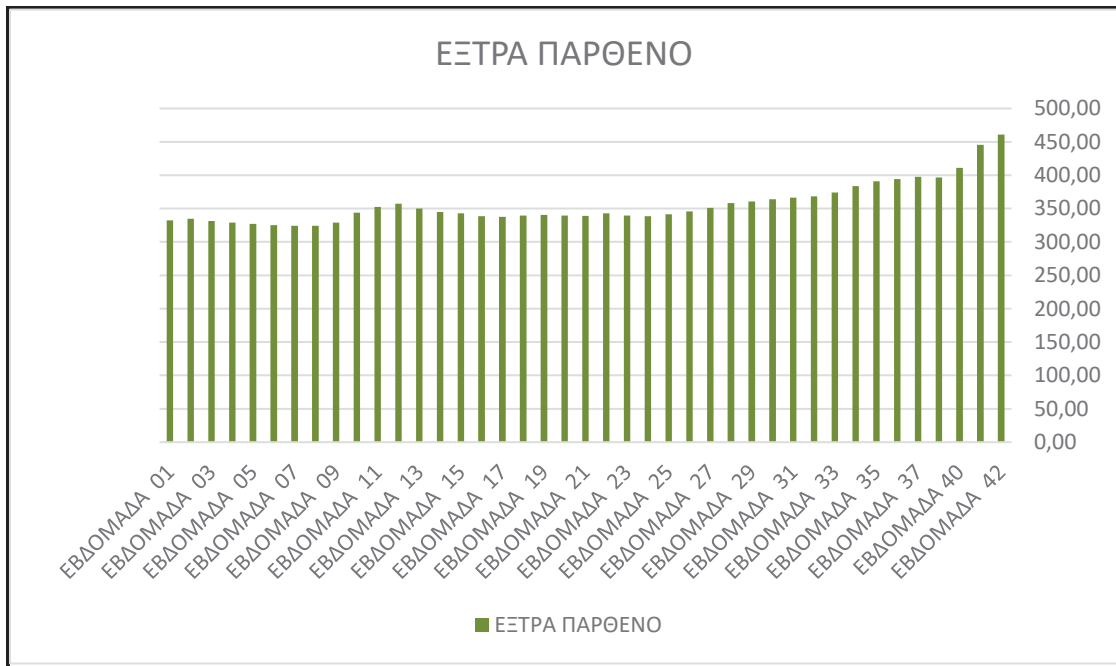

	Περιοχή	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 40	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 30	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 20	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10	ΕΒΔΟΜΑΔΑ 01
	Huelva	414	362,59	343	342	335
	Jaén	416,5	363	339	355,5	336,5
	Málaga	413,5	366,6	344	348,3	339,5
	Murcia	417	365,8	339	359	339
	Sevilla	418	360	355	377,5	332,5
	Tarragona	410	367	342,5	357,5	336,5
	Toledo	410	330	325	310	293
ΠΑΡΘΕΝΟ (από 0,8^ο έως 2^ο)	Albacete	385,00	339,83	326,67	320,67	307,5
	Badajoz	402,5	349	327	328	309
	Cáceres	380	354	329	319,5	311
	Cádiz	400	351,5	326	322	305,5
	Ciudad Real	404	354,5	325	345	315
	Córdoba	397,5	365	325	330,5	308
	Cuenca	416,7	352,38	330	308	312
	Granada	399,5	348,16	328	338,5	311
	Huelva	385	353,58	330	326	311,5
	Jaén	398,5	353,5	324	331	309
	Málaga	399	354,78	332,5	357,5	307,5
	Murcia	404	357,5	329	341	309,5
	Sevilla	401	353	322	300	272
	Tarragona	395	325	298,17	313,83	296,67
	Toledo	405	339,67	314	299	285
	ΛΑΜΠΑΝΤΕ (περισσότερο από 2^ο)	Albacete	375	338	320	315
Badajoz		366,25	350	322,5	310,5	287,5
Cáceres		374	345,5	319,5	309	292,5
Cádiz		390	346	321,3	335	300
Ciudad Real		399	360	320	322	298,5
Córdoba		389	347,12	320	301	300
Cuenca		411,7	342,64	320	330,5	298
Granada		392,5	348,84	321,5	317,29	295,5
Huelva		363	347	321,5	318	296,5
Jaén		390,5	348,12	307,5	307,5	257,5
Málaga		391,5	330	324	330	293,5
Murcia		392	349	332,5	314,5	297,5
Sevilla		391,5	348	330	329	301,5
Tarragona	370	357,61	329	321,5	300	
Toledo	400	357,5	347,5	385	303	
ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΟ	Córdoba	388,5	365	188,5	134,5	117,25
	Jaén	374,61	177	189,5	139,5	118,31
	Sevilla	375,00	174,5	182	143,26	112,25
	Tarragona	400	170,12	194,5	139,36	114,5

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων

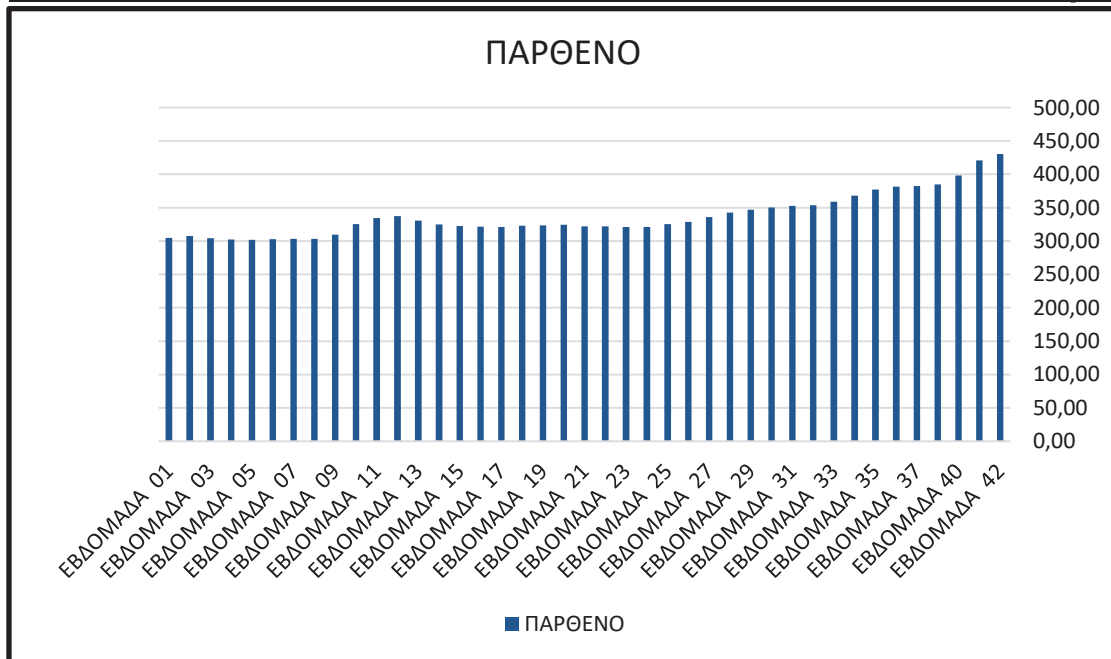

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΞΤΡΑ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2022)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

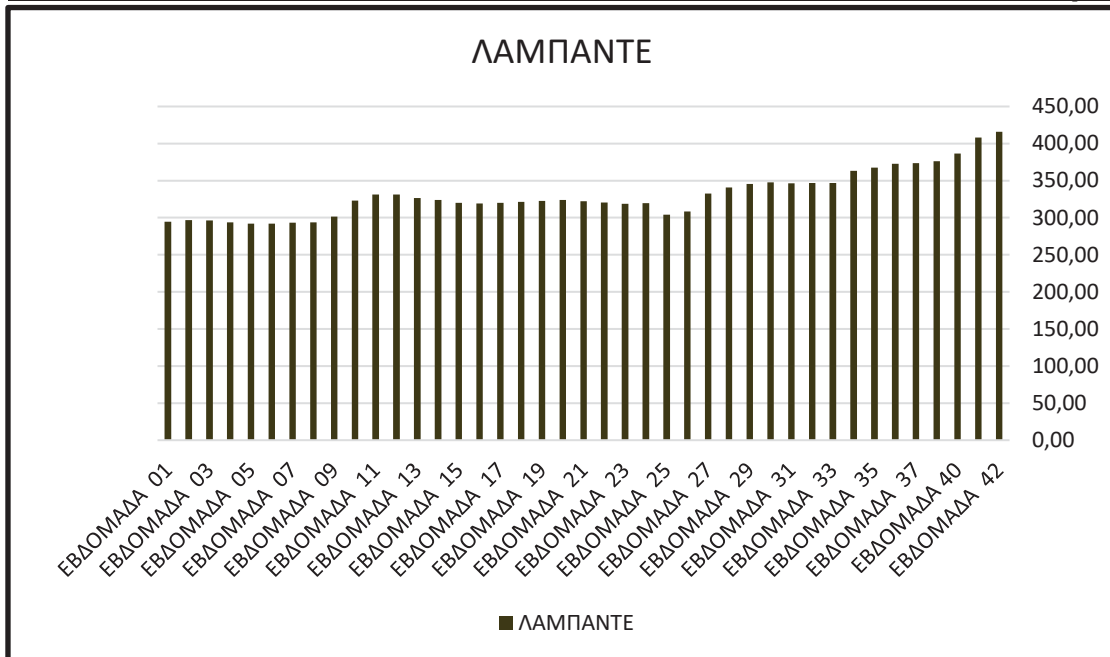
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2022)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

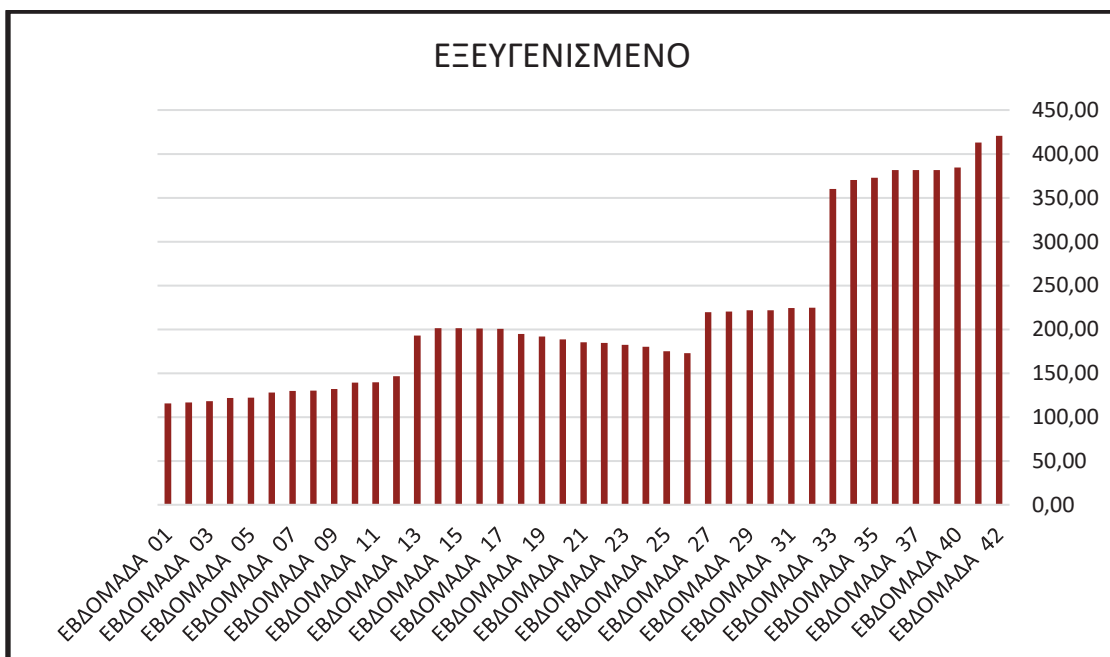

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΛΑΜΠΑΝΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2022)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΤΙΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΟΥ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (2022)

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης

Η αύξηση της τιμής παραγωγής έχει μετακυλήσει στους καταναλωτές του προϊόντος, με την τιμή λιανικής να έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 25 % σε ένα έτος. Το λάδι ήταν από τα πρώτα προϊόντα που επηρεάστηκε από τις αυξήσεις τιμών ήδη από το προηγούμενο έτος.

Στο τέλος Οκτωβρίου τ.ε., στα σημαντικότερα σουπερμάρκετ της χώρας παρατηρήθηκαν οι εξής τιμές στις κύριες ετικέτες ελαιολάδων, σε πλαστικά μπουκάλια ενός λίτρου:

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΣΕ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

	Έξτρα παρθένο	Παρθένο	Ελαιόλαδο	Πυρηνέλαιο
Dia	4,89	4,75	4,49	3,95
Carrefour	4,24	4,19	4,09	3,49
AlCampo	4,24	-	4,09	-
Ahorramás	4,25	4,19	4,1	-
Eroski	4,25	-	4,15	-
Mercadona	4,95	4,65	4,45	-

Οι τιμές γνωστών μαρκών στα ράφια των σουπερμάρκετ για μπουκάλια ενός λίτρου έξτρα παρθένου ελαιόλαδου, για την ίδια ημερομηνία ήταν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΤΙΚΕΤΩΝ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

Μάρκα	Τιμή
COOSUR	€ 6,89
CARBONELL	€ 6,95
DCOOP	€ 6,75
HOJIBLANCA	€ 7,05
LA MASÍA	€ 5,25
VALDEZARZA	€ 4,99
BORGES	€ 6,59
OLEOESTEPA	€ 5,38

ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Δεδομένης της σπουδαιότητας του προϊόντος, το θεσμικό πλαίσιο αποτελείται από έναν αριθμό νόμων σχετικά με όλες τις διαδικασίες καλλιέργειας, παραγωγής και εμπορίου του ελαιόλαδου.

Υπάρχει διαθέσιμος, στο διαδίκτυο, ο Κώδικας του κλάδου (Código del Sector del Aceite), όπου και παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο του στον ακόλουθο ιστότοπο:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwif1OCGI67pAhVDxhoKHVRC2sQFjACegQIAhAB&url=https%3A%2F%2Fboe.es%2Fbiblioteca_juridica%2Fcodigos%2Ffabrir_pdf.php%3Ffich%3D290_Codigo_del_Sector_del_Aceite_.pdf&usg=AOvVaw2F7ZMsDAMvLJLi9cjPorUL

Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Z.1 Παράγοντες που επηρεάζουν ζήτηση-προσφορά.

Το ελαιόλαδο έχει την ίδια σημασία για την Ισπανία όσο και την Ελλάδα και τις υπόλοιπες μεσογειακές χώρες, με την κατανάλωσή του να είναι η δεύτερη παγκοσμίως μεγαλύτερη ανά κάτοικο μετά την Ελλάδα. Η κουζίνα της χώρας και, ιδίως οι μεσογειακές Κοινότητες, συμπεριλαμβάνουν το ελαιόλαδο σχεδόν στο σύνολο των πιάτων τους. Αν και το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής καταναλώνεται, το ελαιόλαδο χρησιμοποιείται και σε παρασκευές άλλων προϊόντων, όπως σαπούνια και άλλα καλλυντικά προϊόντα.

Για ορισμένες περιοχές, η καλλιέργεια ελαιών και η μετέπειτα επεξεργασία για την παραγωγή του ελαιόλαδου είναι ύψιστης οικονομικής σημασίας, καθώς ένα μεγάλο μέρος των πολιτών βασίζει το εισόδημά του σε αυτό το προϊόν. Η παραγωγή ξεπερνά κατά πολύ την εγχώρια κατανάλωση, με αποτέλεσμα η περίσσια ποσότητα να εξάγεται σε ολόκληρο τον κόσμο και κυρίως στην Ευρώπη και τις Η.Π.Α., με την Ασία να συνιστά αναδυόμενη αγορά για το ισπανικό ελαιόλαδο.

Οι περισσότερες αγορές πραγματοποιούνται από τα νοικοκυριά για ίδια χρήση. Μεγάλη είναι επίσης η ζήτηση από τα καταστήματα εστίασης, δεδομένης, όπως αναφέρθηκε, της σπουδαιότητας του προϊόντος για την κουζίνα της χώρας. Η ζήτηση του ηλιέλαιου έχει σημειώσει μικρή αύξηση τα τελευταία έτη, καθώς αρκετοί καταναλωτές το επιλέγουν έναντι του ελαιόλαδου ιδίως για το τηγάνισμα, με το ελαιόλαδο, ωστόσο, να συνεχίζει να πρωτοστατεί με μεγάλη διαφορά, τάση η οποία δεν αναμένεται να μεταβληθεί ιδιαίτερα στο μέλλον, εξαιτίας της σημασίας του προϊόντος και των διατροφικών του χαρακτηριστικών για την ισπανική διατροφική κουλτούρα.

Γενικά, η σχέση ποιότητας-τιμής του ισπανικού ελαιολάδου είναι ιδιαίτερα υψηλή, ειδικά τα τελευταία δύο έτη, που οι τιμές είχαν μειωθεί σημαντικά, βλάπτοντας ωστόσο τους ελαιοπαραγωγούς, ενώ η παρατηρούμενη τώρα αύξηση των τιμών του ελαιολάδου έχει δημιουργήσει σημαντικές ανησυχίες τόσο στους παραγωγούς όσο και στο Υπουργείο Γεωργίας, όσον αφορά τα προβλήματα που ενδέχεται να δημιουργήσει στην διάθεση του προϊόντος.

Δεδομένου ότι η Ισπανία παράγει πάνω από το ήμισυ της ευρωπαϊκής και το 44% της παγκόσμιας παραγωγής, η χώρα διαθέτει θεσμούς αφοσιωμένους στην αγορά του ελαιόλαδου. Ειδικότερα, η Κοινότητα της Ανδαλουσίας, από την οποία προέρχεται η μεγαλύτερη παραγωγή, στεγάζει παρατηρητήριο τιμών αλλά και κέντρα Έρευνας και Ανάπτυξης. Παράλληλα, στο Πανεπιστήμιο της Jaén (Universidad de Jaén), υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα για το ελαιόλαδο, ενώ γίνονται και πολλές έρευνες στον τομέα. Επιπλέον, οι γεωργοί εφαρμόζουν ολοένα πιο ανεπτυγμένη τεχνολογία, προκειμένου να αυξήσουν

την ποιότητα του τελικού προϊόντος. Ακόμη, στην πρωτεύουσα της Ισπανίας, Μαδρίτη, διατηρεί την έδρα του, από την ίδρυσή του, το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιόλαδου (International Olive Council), το οποίο αποτελεί τον μοναδικό παγκόσμιο διακυβερνητικό οργανισμό στον τομέα του ελαιόλαδου και των επιτραπέζιων ελαίων. Κατέχει μοναδική θέση ως φόρουμ για την έγκυρη συζήτηση επί θεμάτων που κατεξοχήν ενδιαφέρουν τη βιομηχανία ελαιόλαδου και ελιάς. Θεωρείται, επίσης, σημείο επαφής μεταξύ των κλαδικών ενώσεων, της βιομηχανίας ελαιολάδου και του ευρύτερου κοινού. Στόχος του είναι ο συντονισμός της παγκόσμιας συνεργασίας των χωρών-παραγωγών ελαιόλαδου, τόσο μεταξύ τους όσο και με τον ιδιωτικό τομέα, η προβολή και η προώθηση του ελαιόλαδου και της επιτραπέζιας ελιάς και η αύξηση των εξαγωγών αυτών. Επίσης, το Συμβούλιο συλλέγει και παρέχει σημαντικά στατιστικά στοιχεία που αφορούν τα εν λόγω προϊόντα, συντάσσει έρευνες και μελέτες ενώ παράλληλα λειτουργεί και ως παρατηρητήριο του κλάδου. Αποτελείται από 19 μέλη, ένα από τα οποία είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία αντιπροσωπεύει όλες τις χώρες που παράγουν ελιές και ελαιόλαδο. Τα μέλη της αντιπροσωπεύουν το 98% της παγκόσμιας παραγωγής ελαιόλαδου.

Γεγονός είναι ότι και στο ελαιόλαδο, όπως και σε άλλες κατηγορίες προϊόντων, οι Ισπανοί καταναλωτές επιλέγουν κατά βάση προϊόντα εγχώριας παραγωγής. Επομένως, οι εισαγωγές της χώρας αφορούν συγκεκριμένους τύπους ελαιόλαδου, οι οποίοι διοχετεύονται κυρίως σε γαστρονομικά εστιατόρια ή πελάτες που ψάχνουν διαφορετικές ποιότητες και ποικιλίες ελαιολάδου. Στο πλαίσιο αυτό κινούνται και οι εξαγωγές ελληνικού ελαιολάδου, οι οποίες θα πρέπει να στοχεύουν στην διείσδυση και κατάληψη τμημάτων “niche” της εγχώριας αγοράς, όπως των προϊόντων *delicatessen* με ιδιαίτερη έμφαση και στα βιολογικά ελαιόλαδα, καθώς και στην κάλυψη κενών που ενδεχομένως παρατηρούνται στην εγχώρια προσφορά.

Η. ΠΗΓΕΣ-ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων: <https://www.mapa.gob.es>

Διεπαγγελματική Ελαιόλαδου Ισπανίας (Interprofesional del Aceite de Oliva Española): <https://www.aceitesdeolivadeespana.com>

Ισπανική Ένωση Βιομηχανιών και Εξαγωγέων Ελαιολάδου και Πυρηνέλαιου (ASOLIVA): <http://www.asoliva.com>

Ισπανική Ένωση Κοινοτήτων Ελαιώνων (AEMO): <https://www.aemo.es>

Αγροτική Ένωση Νέων Αγροτών (ASAJA): <https://www.asaja.com>

Συντονιστική Οργανώσεων Αγροτών και Κτηνοτρόφων (COAG): <http://coag.org>

Αγροδιατροφικοί Συνεταιρισμοί (Cooperativas Agro-Alimentarias): <https://www.agro-alimentarias.coop>

Αρχή Διατροφικής Ενημέρωσης και Ελέγχου (AICA): <https://www.aica.gob.es>

Ένωση Μικρών Αγροτών και Κτηνοτρόφων (UPA): <https://www.upa.es/upa/inicio>

Εθνική Ένωση Εμφιάλωσης και Εξευγενισμού Βρώσιμων Ελαίων (ANIERAC): <https://anierac.org>

Περιοδικό Olimerca: <https://www.olimerca.com>

Εθνική Ένωση Επιχειρήσεων Πυρηνέλαιου (ANEO): <https://www.aneorujjo.es>

Διεπαγγελματική Πυρηνέλαιου (ORIVA): <https://oriva.es>

Σύστημα Ενημέρωσης Τιμών Παραγωγής (POOLred): <http://www.poolred.com>

Διεθνής Έκθεση Ελαιόλαδου World Olive Oil Exhibition: <https://www.oliveoil exhibition.com> Μαδρίτη, Ετήσια

Διεθνής Έκθεση Ελαιόλαδου EXPOLIVA: <http://www.expoliva.com> Jaén, Διετής

Κυβέρνηση Ανδαλουσίας (Junta Andalucía): <https://www.juntadeandalucia.es>